tepat, Eiropā

■ JAUNUMI

Sargās Baltijas lašus

Lai ilgtermiņā nodrošinātu lašu krājumus Baltijas jūrā, Eiropas Komisija rosina pieņemt jaunu regulu. Tas tiek darīts, jo zinātnieku sniegtā informācija liecina - vairāki no aptuveni 30 savvaļas lašupju krājumiem ir ārpus drošām bioloģiskām robežām un tiem draud ģenētiska noplicināšanās. Ar jauno daudzgadu plānu cer panākt, lai ikviens Baltijas jūras lašupju krājums tiktu izmantots ilgtspējīgā veidā, tādējādi nodrošinot labvēlīgu saglabāšanās stāvokli visam Baltijas laša krājumam.

Spānija rumāņiem slēgta

Eiropas Komisija apmierinājusi Spānijas lūgumu līdz 2012. gada beigām ierobežot darba ņēmējiem no Rumānijas piekļuvi Spānijas darba tirgum. Šādu soli spāņi spēruši, pamatojoties uz būtiskiem traucējumiem valsts darba tirgū. Vēl nepieredzēta IKP samazinājuma dēļ (-3,9% no 2008. gada līdz 2010. gadam) Spānijā pašlaik ir augstākais bezdarba līmenis ES. Kopš 2010. gada maija tas pārsniedz 20%, bet Spānijā dzīvojošo Rumānijas pilsoņu skaits aizvien pieaug un bezdarba līmenis to vidū nemazinās.

Starptautiskajā jaunatnes dienā – konkurss

Jau divpadsmito gadu pēc kārtas 12. augustā Latvija atzīmēja Starptautisko jaunatnes dienu. Šoreiz tās ietvaros izsludināts videoreklāmas konkurss jauniešiem "Iesaisties". Tā uzvarētājam tiek solīta arī nopietna balva – jaudīgs portatīvais dators. Konkursā piedalīties aicināti jaunieši vecumā no 15 līdz 21 gadam kā individuāli, tā grupā no divām līdz sešām personām. Konkurss norisināsies līdz pat 1. novembrim. Konkursa darbus var veidot par piecām brīvprātīgā darba jomām: sociālā aprūpe un veselības aizsardzība, vides aizsardzība, dzīvnieku aprūpe, sports, kultūra un izklaides pasākumi. Labākā darba autori katrā jomā balvā saņems jaudīgu portatīvo datoru no "Lattelecom", bet savu simpātijas balvu dalībniekiem pasniegs Eiropas Hitu radio. Abi minētie uzņēmumi, kā arī IZM pārstāvji būs konkursa darbu vērtēšanas žūrijā. Uzvarētāju apbalvošana paredzēta 25. novembrī.

ILZE RŪTENBERGA-BĒRZIŅA

AFP/LETA FOTO

Šobrīd Berlīnes mūra vietā ir aplūkojami vien tā fragmenti, kurus nu jau pārņēmusi daba.

Divas nedēļas zem Berlīnes smiltīm

Riskēdams ar dzīvību, vācietis Fricis Mejs savulaik daudziem palīdzējis nokļūt brīvajos Rietumos

TOMS ANCĪTIS

TOMA ANCĪSA FOTO

Tieši šodien aprit piecdesmit gadu, kopš tika slēgta Rietumberlīnes un Austrumberlīnes robeža, pilsētu uz pusēm pāršķeļot Berlīnes mūrim. Tas bieži tiek dēvēts par dzelzs priekškara un Eiropas sadalīšanas simbolu, bet tā krišana – par totalitārās pasaules sabrukuma zīmi. Savukārt Fricim Mejam (attēlā) mūris nozīmē ko vairāk par simbolu un zīmēm – pa apakšzemes tuneļiem zem tā viņš gluži praktiski palīdzēja uz Rietumiem pārbēgt saviem draugiem.

Fricis Mejs varēja nonākt cietumā uz piecpadsmit gadiem, tikt dzīvs apraksts zem smilšu nogruvuma, mirt no sargkareivja lodes. Taču tolaik, pirms gandrīz piecdesmit gadiem, kad viņš palīdzēja bēgļiem no Austrumvācijas pa apakšzemes tuneļiem zem Berlīnes mūra nokļūt Rietumberlīnē, viņam par to nebija laika domāt. F. Meja prātā tobrīd bija viņa draugi, kurus no brīvajiem Rietumiem bija nošķīris Berlīnes mūris, un kuru karstāko vēlēšanos – izbēgt no Vācijas Demokrātiskās Republikas – viņš centās piepildīt. Līdzās tādiem paņēmieniem kā pārdroša rāpšanās pāri mūrim, bēgšana ar laivām, lidošana ar paštaisītu gaisa balonu un iešana cauri kontrolpunktam, ietērpjoties padomju armijas uniformās, pirmajos Berlīnes mūra gados daudzi VDR iedzīvotāji mēģināja rietumpusē pārkļūt arī pa speciāli izbūvētiem apakšzemes tuneļiem. Berlīnē tika izrakti vairāk nekā septiņdesmit šādi tuneļi, un F. Mejs bija viens no tiem pašaizliedzīgajiem, kuri organizēja šādas bēgšanas. Viena tuneļa rakšanā piedalījies arī pats, un šajā darbā aizvadīto laiku atceras kā grūtāko savā mūžā: "Līdz tam nekad dzīvē nebiju tik ārkārtīgi smagi strādājis un arī pēc tam nekad vairs."

Mūris arvien nepārejamāks

Kaut gan Berlīne jau uzreiz pēc kara tika sadalīta divās daļās, berlīniešu dzīve radikāli pārgrozījās tikai pēc mūra uzcelšanas 1961. gadā, stāsta F. Mejs: "Pirms mūra, lai arī pastāvēja robežkontrole, mēs to vienkārši ignorējām." Viņš tolaik lietojis divas pases: vienu "austrumu", Vācijas Demokrātiskās Republikas izdotu, un otru – nelegāli iegūtu rietumberlīnieša personas dokumentu: "Ar šādu dalītu personību es tolaik dzīvoju. Tā kā studijām Austrumberlīnē saņēmu atteikumu, iestājos Tehniskajā universitātē Rietumberlīnē. Pa darbdienām biju rietumberlīnietis, bet katru nedēļas nogali, dodamies mājās, atkal pārvērtos austrumberlīnietī." Arī pirmajās dienās pēc 1961. gada 13. augusta, kad robeža tika slēgta un straujā tempā sāka slieties mūris, pāriet rietumu pusē vēl varēja samērā vienkārši, jo robežkontrolē valdījis haoss: "Tā sagadījās, ka es pats tanī svētdienā, 13. augustā, nejaušības dēļ atrados Rietumberlīnē, un tur arī paliku. Savukārt mani divi brāļi palika Austrumberlīnē. Lai tiktu uz rietumpusi, viņi no kāda paziņas sadabūja svešas, bet īstas Rietumberlīnes pases, ar kurām vienkārši pārgāja pāri robežai. Tur bija tāds sajukums, ka sargi palaida pāri, pat nepalūkodamies, vai fotogrāfija atbilst vai ne." Drīz situācija mainījās. Kontrole pastiprinājās. Vēl kādu laiku bija iespējams slepeni šķērsot robežu, piemēram, caur logiem iekļūstot kādā no mājām, kas atradās tieši uz robežas, vai uzpērkot sargus, bet jau pēc neilga laika izredzes uz šādām metodēm saruka līdz minumam. "Apsardze kļuva arvien stingrāka. Jelkādas pārbēgšanas iespējas samazinājās, bet vienlaikus arvien vairāk kļuva to VDR iedzīvotāju, kuri gribēja nokļūt rietumpusē, viņu vidū arī mani Austrumberlīnē ieslodzītie draugi. Un tas bija laiks, kad sākās tuneļu būve," stāsta F. Mejs.

Tuneļu racēji pārsvarā bija entuziastiski Rietumberlīnes studenti. Tuneļu eja parasti bija apmēram viena metra diametrā, savienojot divu māju pagrabus – vienu austrumos, bet otru rietumpusē. Kopā trijos gados pa šīm ejām izdevās pārbēgt apmēram 250 cilvēkiem, to vidū bija arī F. Meja draugi. "Lūk, šeit netālu viens no otra darbojās veseli pieci tuneļi, un visi veiksmīgi," viņš rāda vietu Heidelbergas ielā. Tuneli, kuru racis pats Gesundbrunenā, diemžēl nav izdevies pabeigt: "Tā tas bija ar lielāko daļu tuneļu. Tikai nedaudzu būvniecībā pieliktie pūliņi beigās atmaksājās."

Iesprosto nogruvums

Rokot tuneli, F. Mejs kopā ar pārējiem bēgļu palīgiem strādājās divas nedēļas stingrā režīmā: "Rakām divās maiņās: astoņas stundas rokam, astoņas stundas ēšanai un gulēšanai, un tad atkal pie rakšanas. Nevienu minūti šīs divas nedēļas neizgājām ārā no pazemes!" Viens otru racēji saukuši tikai izdomātos vārdos, lai gadījumā, ja tiktu apcietināti, izslēgtu iespēju, ka var viens otru nodot. Viņi jau bija aizrakušies otrpus mūrim 85 metru attālumā, kur līdz ēkas stūrim, kuras pagrabam bija paredzēts kļūt par tuneļa ieeju no Austrumberlīnes, bija atlikuši vēl 50 metri, kad iesākto nācās pamest pusratā. "Berlīnei ir tāda īpatnība, ka zeme šeit ir ļoti smilšaina. Tas nozīmē, ka jārok ļoti dziļi, citādi smiltis var sākt birt un tunelis var aizgrūt. Diemžēl tieši tas mūsu gadījumā notika," viņš stāsta. Nogruvums iesprostojis arī vairākus racējus. Cilvēkus izdevās atbrīvot, bet palīgs no Austrumberlīnes ziņoja, ka zeme virs tuneļa mūra viņā pusē ir nedaudz iekritusies. "Ja to pamanītu "Stasi" cilvēki, mums tiktu nogriezts ceļš, tāpēc mums bija jāpadodas," saka F. Mejs. Daudzus gadus vēlāk, kad tika atvērta pieeja "Stasi" dokumentācijai, aktos F. Meja tunelis tomēr nav parādījies.

Liekot uz spēles dzīvību

Pēc profesijas būdams fiziķis un informātikas sistēmu analītiķis, arī atmiņās par tuneļa rakšanu F. Mejs dalās īsti sava amata garā, lietiški uzskaitīdams platumus, garumus, diametrus un neveiksmīgi pieļautās kļūdas aprēķinos, it kā runa būtu par parastas privātmājas celtniecību, nevis dzīvības likšanu uz spēles bēgļu labā. Tikai lūgts atmiņēties savas tālaika sajūtas, viņš aizdomājas un atzīst: "Jā, tas bija ārkārtīgi bīstami. Bija bailes." Rietumu pusē tika atrasti nogalināti divi tuneļu racēji, bet par arestēto vai nonāvēto skaitu austrumpusē precīzu ziņu nav. Par spīti briesmām, vēlme palīdzēt draugiem F. Mejam ņēma virsroku. Un ne tikai šis motīvs vien. Viņš neslēpj, ka gan tolaik, gan šobaltdien viņam sāp Padomju Savienības nodarītais viņa ģimenei. "Tāpat kā es, arī mans tēvs bija fiziķis, un tūliņ pēc kara 1945. gadā viņu no kāda Rietumberlīnes dzīvokļa, tātad no amerikāņu sektora, aizveda sev līdzi Padomju Savienības aģenti. Visprms uz Austrumberlīni, bet pēc tam uz Padomju Savienību, kur viņam septiņus gadus vajadzēja strādāt viņu labā." Turklāt pēc tam atgriezties Vācijā tēvam ļauts tikai ar nosacījumu, ka ģimene no Rietumvācijas pārcelsies uz VDR. "Par savu pasauli es uzskatīju Rietumus, un gribēju, lai ne tikai man, bet arī citiem ir iespēja tajā dzīvot," viņš saka.

VIEDOKLIS

LAURIS NAGLIŅŠ/LETA FOTO

Ritvars Jansons, Okupācijas muzeja vēsturnieks: "Par to, ka Berlīnē tiek celts mūris, 1961. gada Padomju Latvijā zināja tikai retais. Avīzes par to nerakstīja, arī cita speciāla informācija netika sniegta, un nekādas rezonanses nebija. Vēstis par Berlīnē notiekošo pie Latvijas iedzīvotājiem lielākoties nonāca caur latviešu valodā raidošajām Rietumu radiostacijām. Vairāk informācijas bija tikai tiem, kuri paši dienēja Austrumvācijā. Arī turpmākajos gados ziņu nekļuva īpaši vairāk, un tikai atmodas laikā, kad sākās protesti pret Ērika Honekera režīmu, nāca "Baltijas ceļa" akcija un visbeidzot mūra sagraušana, par to uzzināja plašāks cilvēku loks."

Par pārbaudi ar naudu, informācijas vērtīgumu un ne tikai

Iveta Šulca: ES nauda nav patēriņa kredīts no bankomāta

ILZE RŪTENBERGA-BĒRZIŅA

Ik nedēļu šajā vietā ierasts lasīt Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā vadītājas Ivetas Šulcas pārdomas par kādu aktualitāti vai notikumu. Šoreiz – plašāka intervija ar viņu, jo augustā noslēdzas I. Šulcas pilnvaru termiņš šajā amatā. Ko diplomāte šo piecu gadu laikā pieredzējusi, kāds bijis valsts attīstības ceļš pēc iestāšanās Eiropas Savienībā un kas viņu pamudināja ķerties pie sleju rakstīšanas "Latvijas Avīzē"? **Ivetu Šulcu** uz sarunu aicināja Ilze Rūtenberga-Bērziņa.

– Latvija ir Eiropas Savienībā jau astoto gadu. Kāds ir jūsu skatījums uz šiem astoņiem gadiem dalībvalsts statusā?

– Tagad atskatoties teiktu, ka tas, kas sekoja pēc 2004. gada, kad bijām tikuši ES, apliecinājis mūsu demokrātijas vājo briedumu, politikas mazspēju, kas izpaudās atslābumā, kad atliktas tika daudzas vajadzīgas reformas. Nauda izrādījās milzīgs pārbaudījums. Labi atceros 90. gadu beigas, kad skaļi tika saukts: mūsu attīstību kavē naudas trūkums, jo investori neuzticas jaunajai Latvijai. Latvija iestājās ES, ārvalstu bankas, investori noticēja un sāka ieguldīt mūsu zemē, valstī ienāca ļoti daudz naudas. Izrādījās, ka tas rada vēl lielākas problēmas nekā naudas trūkums!

Ienākošās naudas plūsmas regulējums no valsts puses bija absolūti nepietiekams, un tā sekas mēs izjutīsim vēl ilgi. ES paļāvās uz Latvijas spēju saprātīgi un mērķtiecīgi rīkoties ar neatmaksājamo ES finanšu resursu, kuru Latvija bija apņēmusies ieguldīt savu reģionu attīstībai un ekonomikas konkurētspējas celšanai. Cik prasmīgi Latvija izmantojusi šo naudu, top skaidrs, apskatoties uz attīstību, piemēram, Polijā, Slovēnijā vai Igaunijā.

– Vai ES nauda, pēc jūsu domām, Latvijā tiešām kalpojusi attīstībai?

– Kopš iestāšanās Latvija joprojām saņem četras reizes vairāk nekā iemaksā ES budžetā. Daudzās Latvijas pašvaldībās, pētniecības institūtos pusi budžeta veido ES neatmaksājamā finanšu palīdzība jeb ES fondi un programmu nauda. Daudz svarīgāk par to, cik esam apguvuši, ir tas, kur nauda ieguldīta un kādu atdevi tā dos. Piemēram, līdz 2006. gadam par ES fondu naudu esot apmācīti, pārkvalificēti apmēram 50 000 cilvēku. Bet vai kāds var pateikt, kādu atspaidu tas deva, sākoties krīzei? Cik daudziem no viņiem šīs mācības palīdzēja izvairīties no darba zaudēšanas? Daugavpilī ar ES naudu atbalstīta reto rāpuļu kolekciju uzturēšana, Rēzeknē ļoti iespaidīgs ir uzbūvētais Kultūrvēstures muzejs, bet tajā pašā laikā trūkst naudas speciālās ekonomiskās zonas attīstībai. Ja pašvaldībai ir šādas prioritātes, par ko vainot Eiropu?

ES nauda nereti tikusi uztverta kā patēriņa kredīts no bankomāta. Piespied pogu, un nauda iznāks. Starp pašvaldību vadītājiem populāri bija teikt "dodiet naudu, mēs zināsim, kā ieguldīt". Šogad maijā biju kādā pašvaldībā. Tās pārstāvis stāstīja, ka cilvēki brauc prom no Latvijas, un zīmēja sērīgu novada nākotni. Pārtraucu viņu ar lūgumu pastāstīt man par pašvaldības attīstības plānu, ko tā piedāvā saviem iedzīvotājiem. Atbilde, kas sekoja, bija – attīstības plāna nav, bet pie tā strādājot. Taču cilvēkam, lai paliktu novadā, ir vajadzīga ziņa, ka varēs strādāt, ka būs darba vietas un šim mērķim tiks izmantota ES nauda.

– Kas šajos piecos gados bija sarežģītākais jūsu darbā, varbūt arī veiksmīgākais?

– Krīze ienesa daudzus izaicinājumus arī manā darbā. Tas bijis pārbaudījumu un iespēju laiks arī manai profesionālajai izaugsmei. Katrā lietā, ja vēlies, lai izdodas, ir vajadzīgi sabiedrotie. Man tie bija žurnālisti, nevalstisko organizāciju aktīvisti, cilvēki, kuriem ir savs argumentēts viedoklis un līdz ar to arī autoritāte sabiedrībā. Ir vajadzīgi informācijas nesēji – vidutāji starp politiku un katru atsevišķu sabiedrības locekli, dialoga uzturētāji. Toreiz kādā intervijā teicu, ka būšu gandarīta, ja cilvēki, dzerot savu tasi rīta kafijas, izvēlēsies lasīt vai klausīties tieši informāciju par ES, jo tā dod jaunas zināšanas un paver iespējas. Šodien profesionāli žurnālisti ne sliktāk kā amatpersonas zina par ES un raksta par to laikrakstos un interneta portālos, veido raidījumus radio un televīzijā.

Mēdz teikt, kam ir informācija, tam pieder vara. Agrāk informācijas par ES tādā kā monopols piederēja valsts pārvaldei, jo tā, ikdienā strādājot ar ES jautājumiem, vislabāk to pārzināja. Mans uzdevums bija ienest konkurenci un šo informācijas monopolu likvidēt. Bija vajadzīga iespēja regulārām sarunām: lai cilvēki saprastu, kā darbojas ES, un izmantotu iespējas, kas pavērās mūsu cilvēkiem tādēļ, ka esam ES. Tādēļ nozaru politikas diskusijās pie apaļā galda aicinājām akadēmiskus ekspertus, nevalstisko organizāciju pārstāvjus, izpildvaras un lēmējvaras amatpersonas. Šādas apaļā galda diskusijas notikušas katru gadu katru mēnesi. Bijām arī tie, kas ierosināja aizdevējiem regulāras tikšanās ar sociāliem partneriem informācijas apmaiņai, kuras procesu padarīja labāk saprotamu un atvērtu.

Patiesu cieņu un atzinību pelnījusi kā Darba devēju konfederācija un Tirdzniecības un rūpniecības kamera, tā citas nevalstiskās organizācijas, kuru gatavība iesaistīties un sadarboties palīdzēja valdībai visgrūtākajos krīzes brīžos.

– Divus gadus pirms termiņa beigām šajā amatā jūs sākāt aktīvi izteikties publiskajā telpā kā par stereotipiem, kas attiecībā uz ES valda Latvijā un ko stimulē mūsu politiķi, tā par Latvijas valdības, amatpersonu veikumu, kas ne vienmēr viņiem bija glaimojoši un ērti. Kas jūs uz to pamudināja? Kāda bija politiskās elites reakcija?

– Toreiz bieži klāstīju, ka Eiropa esot vainīga pie Latvijas nedienām, lai gan tieši lēmumpieņēmēju atslābums pēc iestāšanās ES attiecībā uz strukturālo reformu turpināšanu bija viens no nopietniem cēloņiem vēlāk sekojošām problēmām. ES valstis toreiz solidaritātes vārdā uzņēmās galvot par aizdevumu Latvijai starptautiskos finanšu tirgos, lai būtu iespējams laikā izmaksāt algas skolotājiem, ārstiem, pensijas pensionāriem. Publiskajā telpā stereotipi un mīti tika ražoti bez apstājas, vaina novelta uz kādu grūti personificējamu Eiropas Savienību. Sevišķi centās tie, kuriem bija vajadzīgs melu aizsegs pašu neizdarībai. Bieži varēja dzirdēt tikai viena veida informāciju, kura tika piedāvāta kā absolūta patiesība. Toreiz arī piekritu "Latvijas Avīzes" piedāvājumam rakstīt savas iknedēļas pārdomas, dalīties savā skatā uz sabiedrībai svarīgiem jautājumiem. Lai cilvēki paši varētu spriest, balstoties uz plašāku informāciju. Tagad ir gandarījums, ka, beidzot darbu, šīs pārdomas ir apkopotas tādā kā eseju grāmatiņā, un ceru, ka paliks kā laika liecība. Tā ir arī interesants uzziņu avots, jo katrai pārdomu tēmai pretī esmu likusi noderīgus faktus vai tā laika ziņas.

– Kādi jūsu nākotnes plāni – piekritīsit vadīt darba grupu, kas gatavos Latviju prezidentūrai ES vai varbūt iesaistīsieties politikā rudenī gaidāmajās Saeimas ārkārtas vēlēšanās?

– Tautas paruna saka – nesaki hop, kamēr neesi pārlēcis. Esmu krustcelēs. No krustcelēm ved četri ceļi, esmu saņēmusi arī četrus ļoti godājamus piedāvājumus. To nozīmīgums man ir mana paveiktā darba vērtējuma apliecinājums. To ļoti novērtēju. Pieņemot lēmumu par nākamo profesionālo ceļu, vienmēr esmu vadījusies pēc principiem: ideālistiskiem – tie ir morālpolitiski (Václavs Havels, čehu atmodas līderis, bijušais valsts prezidents, ir mana autoritāte) – un pragmatiskiem: kā vislabāk varu likt lietā iegūtās zināšanas un pieredzi un nodrošināt vislabāko rezultātu. Vēl man ir dažas dienas laika izlemt.

TIMURA SUBHANKULOVA FOTO

Iveta Šulca: "Publiskajā telpā stereotipi un mīti tika ražoti bez apstājas, vaina novelta uz kādu grūti personificējamu Eiropas Savienību. Sevišķi centās tie, kuriem bija vajadzīgs melu aizsegs pašu neizdarībai."

> **Jaunajai Latvijas valstij nauda izrādījās milzīgs pārbaudījums.**

No lielākas ES fondu projektu līdzfinansējuma daļas Latvija, visticamāk, atteiksies

Aizvadītās nedēļas "Tepat, Eiropā" stāstījām par Eiropas Komisijas (EK) priekšlikumu sešām ekonomiskajā un finanšu krīzē visvairāk cietušajām ES dalībvalstīm, tostarp Latvijai, palielināt ES līdzfinansējumu fondu projektiem līdz pat 95%. Šonedēļ vērtējumu EK piedāvājumam izteica arī ES fondu naudas izmantošanas uzraugs – Finanšu ministrija (FM), kas to vērtē visai skeptiski.

DATI UN SKAITĻI

ES fondu naudas apguve Baltijas valstīs*

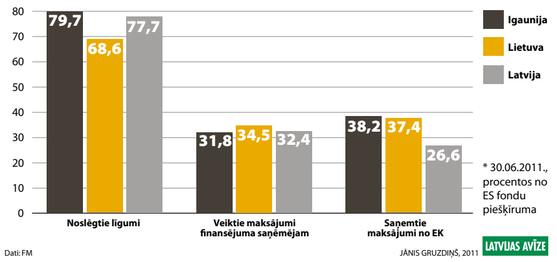

* 30.06.2011., procentos no ES fondu piešķiruma

Dati: FM

JĀNIS GRUZDIŅŠ, 2011

LATVIJAS AVĪZE

ULDIS GRAUDIŅŠ

FM valsts sekretāra vietnieks Andžs Ūbelis: "Vērtējot visas savienības mērogā, EK piedāvājums dod iespēju valstīm, kas pārdzīvojušas vai pārdzīvo smagu finanšu un ekonomisko krīzi, līdzsvarot valsts budžeta izdevumus ar ienākumiem. Turklāt jāņem vērā, ka piedāvājums attiecas arī uz laika posmu no 2009. gada. Ja Latvija piekristu piedāvājumam, tad, vērtējot no ātrākas naudas plūsmas skatu punkta, mēs iegūtu. Tomēr Eiropas Komisijas piedāvājumam ir arī vāja puse."

A. Ūbelis norāda uz vairākiem mūsu valstij gan ekonomiskajā, gan arī politiskajā ziņā neizdevīgiem nosacījumiem. Proti, lielāks ES līdzfinansējums samazinās kopējo tautsaimniecības izaugsmei iecerēto naudas ieguldījumu. Viņš uzsver – valstij šāds piedāvājums bija vajadzīgs pašā krīzes zemākajā punktā – 2009. gadā, kad tas ļautu projektos mazāk ieguldīt valsts budžeta naudas. "Vēl ir jāapzinās komisijas priekšlikuma politiskā konsekvence. Proti, tā ir palīdzība ekonomiskajās grūtībās nonākušajām un tām valstīm, kur slikti sokas ar fondu naudas apguvi. Iepriekš nosauktajam pirmajam nosacījumam mēs varam piekrist, bet par ES fondu naudas apguvi noteikti nepiekrītam. Latvija no 12 jaunajām dalībvalstīm pēc izmaksātajām naudas summām atrodas trešajā vietā," skaidro A. Ūbelis. Vēl viens viņa nosaukto iemeslu piesardzībai ir sarežģītā piedāvājuma nostiprināšana valdības noteikumos, kas jāveic ar atpakaļejošu datumu.

Finanšu ministrija patlaban apkopo citu ministriju viedokļus, kas vajadzīgi nostājas formulēšanai valdībai un vēlākai saskaņošanai Saeimas atbildīgajā komisijā.

Jaunākā informācija (šā gada 31. jūlijā) par ES fondu naudas apguvi rāda, ka no 3,2 miljardiem latu (bez lauksaimniecībai, lauku attīstībai un zivsaimniecībai paredzētās ES naudas) piešķirtā ES atbalsta ministriju uzraudzībā esošās iestādes kopā noslēgušas līgumus par 2,5 miljardiem latu jeb 79% no kopējās valstij piešķirtās naudas summas. Tiesa gan, izmaksāts projektu īstenotājiem ir daudz mazāk – 1,1 miljards latu no kopējā ES atbalsta, bet no EK saņemti Ls 857 milj., kas veido 26,9% no kopējā finansējuma 2007. – 2013. gada plānošanas periodā.